

Rechtbank van Koophandel te Hasselt, vonnis van 1 februari 2006

1. Internationale bevoegdheid – Brussel I Vo – a.) artikel 26 – verstek – ambtshalve bevoegdheidscontrole – b.) artikel 23 – forumbeding – vormvereisten – gebruikelijke handelwijze – 2. Betekening – Betekeningsverordening – cumulatie van betekeningen – artikelen 4 en 14 – 3. Europese Executoriale Titel (EET) – Verordening nr. 805/2004 – a.) artikel 6 – waarmerking als EET – bevoegde instantie – rechtsprekende handeling – b) minimumnormen – artikel 19 – procedure tot heroverweging – niet aanwezig in Belgische rechtsorde

1. Compétence internationale – Règlement Bruxelles I – a.) article 26 – défendeur défaillant – contrôle d’office de la compétence – b.) article 23 – clause d’élection de for – conditions de forme – forme conforme aux habitudes – 2. Signification – Règlement n° 1348/2000 – cumulation de significations – articles 4 et 14 – 3. Titre exécutoire européen (TEE) – Règlement n° 805/2004 – a.) article 6 – certification en tant que TEE – instance compétente – acte juridictionnel – b.) normes minimales – article 19 – procédure de réexamen – réexamen pas possible dans l’ordre juridique belge

De rechtbank van koophandel te Hasselt, eerste kamer, heeft het volgende vonnis uitgesproken:

inzake:

A.R.06/0247

NV V., waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is te 3550 Heusden-Zolder, (...); aanleggende partij, die verschijnt door meester P. Bouts, advocaat te 3700 Tongeren, Sint-Catharinastraat, 54 die gepleit heeft in het Nederlands;

tegen:

A. SARL, vennootschap naar Frans recht, waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is te (...) (Frankrijk); verwerende partij, die niet verschenen is ter zitting van 25 januari 06 en tegen wie een vonnis bij verstek is gevorderd.

(...)

Bij inleidend exploit van het ambt van gerechtsdeurwaarder P. Winkelmolen te Hasselt van 28 december 05 liet eisende partij dagvaarding uitreiken aan verweerster teneinde deze te doen veroordelen in betaling van € 85.446,93 te vermeerderen met de nalatigheidsinteressen aan 10 % op € 77.030,7 sedert 23 december 05 tot de dag der algehele betaling, alsmede de gerechtelijke interesten op € 7.703,07 en de kosten. Eiseres heeft gevorderd het tussen te komen vonnis te waarmerken als Europese Executoriale Titel overeenkomstig de bepalingen van Verordening (EG) nr. 805/204 van 21 april 04.

Het bedrag van € 85.446,93 was volgens de dagvaarding samengesteld, als volgt:

Hoofdsom niet geprotesteerde facturen	€ 77.030,70
Verwijlinteressen 10 % tot en met 22 december 05	€ 631,86
Schadebeding	€ 7.703,07
Protestkosten	€ 81,30
	€ 85.446,93

Ter zitting van 25 januari 06 is Mr. P. Bouts verschenen voor eisende partij; verweerster is niet verschenen, noch iemand voor haar. Wel heeft de rechtbank een schrijven ontvangen van verweerster op 16 januari 06. Dit schrijven was in de Franse taal.

In Feite

De eis heeft betrekking op niet-geprotesteerde facturen voor verkopen van batterijen door een Belgische verkoper aan een Franse koper. Bovendien zijn er bankkosten uit hoofde van een onbetaalde domiciliëring. De factuurvoorwaarden voorzien in het Nederlands en het Frans dat elk geschil uitsluitend onderworpen wordt aan de bevoegdheid van de rechtbanken te Hasselt; bovendien dat uitsluitend Belgische rechtbanken bevoegd zijn een geschil te behandelen overeenkomstig art 17 van het Europees Executieverdrag. Eiseres toont aan dat partijen reeds van 2003 in handelsrelatie zijn; zij maakt melding van een 15-tal transacties, voorafgaand aan onderhavige. Zij houdt voor dat deze transacties plaats vonden met facturen voorzien van dezelfde factuurvoorwaarden.

Eiseres vordert bovendien dat het tussen te komen vonnis zou gewaarmerkt worden als Europese Executoriale Titel. Eiseres heeft dit noch in de dagvaarding, noch bij haar verschijning voor de rechtbank verder toegelicht.

Beoordeling

A) Over het schrijven van verweerster.

De rechtbank kan geen rekening houden met het schrijven in de Franse taal, dat verweerster aan de rechtbank liet toekomen. Niet alleen omdat het stuk strijdig is met de wetgeving op het gebruik van talen in gerechtszaken, maar omdat verweerster verstek liet gaan.

Alleen een verschijnende partij kan concluderen. Een partij die niet verschijnt kan immers op geen enkele wijze haar middelen aan de toetsing van de rechter onderwerpen (Cass., 21 mei 1981, R.W., 1982-83, 2243, noot P. Lemmens)

B) Over de internationale rechtsmacht van de Belgische rechtbanken.

Voorafgaand aan de vraag naar haar bevoegdheid dient de rechtbank na te gaan of zij internationale rechtsmacht heeft, rekeninghoudend met het onderwerp, de hoedanigheid van de partijen en de geografische plaats van de betwisting (zie Born H., Fallon M. en Van Boxstael J.-L., Droit judiciaire international, Chronique de jurisprudence, 1991-98, Larcier, Brussel, 2001, p. 54).

De vraag naar de internationale rechtsmacht dient hier beoordeeld te worden op grond van de Verordening (EG) 44/2001 van 22 december 00 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van de beslissingen in burgerlijk en handelszaken (PB L, 16 januari 2001, afl. L. 12,1 hierna: EEX-Vo) vermits verwerende partij woonachtig is in Frankrijk, waar de EEX-Vo van toepassing is. Overeenkomstig art. 26.1 EEX-Vo dient de rechter zich onbevoegd te verklaren wanneer de verwerende partij met woonplaats op het grondgebied van een lidstaat voor een gerecht van een andere lidstaat wordt opgeroepen en niet verschijnt, indien zijn bevoegdheid niet berust op de bepalingen van de verordening.

Krachtens de algemene bepaling van art. 2 van de EEX-verordening worden zij die woonplaats hebben op het grondgebied van een lidstaat, ongeacht hun nationaliteit opgeroepen voor de gerechten van die lidstaat. Zij kunnen slechts voor de rechtbanken van een andere lidstaat worden opgeroepen op één van de gronden aangehaald in de artikelen 5 tot en met 24 van de EEX-Vo (art 3.1 EEX-Vo).

Wanneer de partijen, van wie er ten minste één woonplaats heeft op het grondgebied van een lidstaat, een gerecht of de gerechten van een lidstaat hebben aangewezen voor de kennismaking van de geschillen die naar aanleiding van een bepaalde rechtsbetrekking zijn ontstaan of zullen ontstaan, is dit gerecht of zijn de gerechten van deze lidstaat bevoegd (art. 23.1 EEX-Vo).

Deze overeenkomst tot aanwijzing van een bevoegd gerecht wordt gesloten hetzij bij schriftelijke overeenkomst of bij een schriftelijk bevestigde mondelinge overeenkomst, hetzij in een vorm die wordt toegelaten door de handelwijzen die tussen partijen gebruikelijk zijn geworden, hetzij, in de internationale handel, in een vorm die overeenstemt met een gewoonte, waarvan de partijen op de hoogte zijn of hadden behoren te zijn en die in de internationale handel algemeen bekend is en door partijen bij dergelijke overeenkomsten in de betrokken handelsbranche doorgaans in acht wordt genomen.

Voor dit geschil is van belang dat deze overeenkomst kan worden gesloten in een vorm, die wordt toegelaten door de handelwijzen die tussen de partijen gebruikelijk zijn geworden. Dit betekent dat partijen onderworpen zijn aan forumbedingen, die voorkomen in hun algemene voorwaarden, waaraan ook hun vroegere transacties waren onderworpen. Indien partijen geregeld geconfronteerd worden met dezelfde voorwaarden, worden zij vermoed om - behoudens laakbare onzorgvuldigheid - kennis te hebben gekregen van het forumbeding dat in deze algemene voorwaarden is vervat. Indien zij hiertegen nooit hebben geprotesteerd, zijn zij verondersteld met het forumbeding te hebben ingestemd (Van Houtte H., Uitsluitende Bevoegdheidsgronden in Van Houtte H. en Pertegas Sender M., *Europese IPR -verdragen*, Acco Leuven, 1997, 55, randnummer 2.22). Deze regel is niet anders onder de EEX-Vo dan onder het EEX-verdrag.

Hier zijn andere transacties tussen partijen aangetoond dan deze, die het voorwerp uitmaken van dit geschil, zodat het bevoegdheidsbeding in de algemene voorwaarden van de litigieuze facturen beantwoordt aan art. 23 EEX-Vo. De Belgische rechtbanken hebben internationale rechtsmacht voor dit geschil.

C) Over de regelmatigheid van de betekening van het gedinginleidend exploit.

De rechtbank stelt vast dat de dagvaarding betekend werd overeenkomstig de Verordening (EG) nr. 1348/2000 van de Raad van 29 mei 2000 inzake de betekening en kennisgeving in de lidstaten van gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken in burgerlijke en handelszaken (hierna: Betekening-Vo). Bij toepassing van art. 4 van deze Verordening heeft gerechtsdeurwaarder P. Winkelmolen op 28 december 2005 twee afschriften van het exploit van dagvaarding (met vertaling in het Frans), een aanvraagformulier van ontvangstbevestiging, en een certificaat van betekening of niet-betekening, alle opgesteld in het Frans, aangetekend verzonden aan de "ontvangende instantie" zijnde La Chambre Nationale des Huissiers de Justice, Service des Actes à l'Etranger, 44 Rue de Douai met het verzoek om binnen de zeven dagen de bij art. 6.1° lid van de Verordening opgelegde ontvangstbevestiging te geven door het gebruik van het formulier van ontvangstbevestiging en om zo spoedig mogelijk over te gaan tot betekening van één afschrift overeenkomstig het Frans recht en teruggave te doen van het tweede toegezonden afschrift samen met het certificaat van deze handeling.

Art. 14 van de Betekening-Vo laat de bevoegdheid onverlet om de betekening aan zich in Frankrijk bevindende personen rechtstreeks per post te doen. Frankrijk heeft uitdrukkelijk verklaard de betekening per ter post aangetekend schrijven te aanvaarden (mits de mogelijkheid tot weigering voor zover het stuk niet opgesteld is in het Frans of in het Nederlands, voor zover deze taal door de bestemming begrepen wordt). Rekening gehouden daarmee heeft de gerechtsdeurwaarder, bij toepassing van art. 40, eerste lid van het Belgisch gerechtelijk wetboek, eveneens op 28 december 2005, een afschrift van de dagvaarding bij ter post aangetekend schrijven (met vertaling in het Frans) verzonden aan de maatschappelijke zetel van verwerende partij in Frankrijk.

De dagvaarding werd met exploit van 4 januari 2006 van gerechtsdeurwaarder J.-P. Barnel te Le Cannel betekend aan verwerende partij op haar maatschappelijke zetel en een afschrift werd gelaten aan L., bediende. Dezelfde gerechtsdeurwaarder bevestigde dit in het certificaat van betekening dat aan het origineel van de dagvaarding is gehecht.

De dagvaarding per post werd ter hand gesteld van verweerster. De stempel van het postkantoor dateert van 2 januari 06.

De dagvaarding werd bijgevolg rechtsgeldig betekend en is zo tijdig geschied dat verweerder gelegenheid gehad heeft verweer te voeren, hetgeen overigens ook blijkt uit het feit dat verweerster in staat was te reageren bij schrijven van 12 januari 06.

D) Over de grond van de zaak.

De eis is bij gebrek aan verweer gegrond.

E) Over de vraag tot aflevering van de Europese Executoriale Titel.

De Minister van Justitie heeft op 22 juni 05 een omzendbrief opgesteld betreffende de Verordening (EG) nr. 805/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 tot invoering van een Europese Executoriale Titel voor niet betwiste schuldvorderingen, hierna EET-Vo. Deze werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 28 oktober 05. Daarin stelt de Minister dat het verzoek tot aflevering van de Europese Executoriale Titel – onder voorbehoud van de interpretatie van de Hoven en de rechtbanken – geen rechtsprekende handeling als dusdanig is en dient ingediend bij de hoofdgriffier van de rechtsinstantie, die de beslissing of gerechtelijke schikking heeft genomen.

De rechtbank gaat niet akkoord met de interpretatie van de Minister van Justitie. Met name moet de hoofdgriffier nagaan of aan de voorwaarden voor waarmerking als Europese Executoriale Titel is voldaan en of de gerechtelijke procedure in de lidstaat van oorsprong aan de in hoofdstuk III van de Verordening vastgestelde minimumnormen voldeed; met name of de betekening aan de minimumnormen voldeed, de schuldenaar behoorlijk ingelicht is over de ter betwisting van de schuldvordering noodzakelijke proceshandelingen en of in het recht van oorsprong voorzien is dat men om heroverweging kan verzoeken indien aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Zo kan de rechtbank in een verstekprocedure tot de bevinding kunnen komen dat zij bevoegd is op basis van de EEX-Vo, zoals hier, en de hoofdgriffier achteraf naar aanleiding van een tot hem gericht verzoek tot aflevering van een Europese Executoriale Titel van oordeel zijn dat de beslissing strijdig is met de EEX-Vo. Men kan toch moeilijk voorhouden dat de hoofdgriffier geen rechtsprekende handeling stelt. Eiseres vraagt in die omstandigheden terecht aan de rechtbank dat zij het vonnis zou voorzien van waarmerking als Europese Executoriale Titel.

Het artikel 19 van de EET-Vo voorziet dat een beslissing enkel kan gewaarmerkt worden als Europese Executoriale Titel, indien de schuldenaar volgens het recht van oorsprong kan verzoeken om heroverweging van de beslissing indien aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

- a) i) betekening of kennisgeving van het stuk dat het geding inleidt of een gelijkwaardig stuk, dan wel in voorkomend geval, van de dagvaarding of oproep voor een terechtzitting is geschied op een van de in art. 14 vermelde wijzen en
 - ii) betekening of kennisgeving buiten zijn schuld niet zo tijdig is geschied als met het oog op zijn verdediging nodig was,
- of
- b) de schuldenaar de vordering niet heeft kunnen betwisten wegens overmacht of wegens buitengewone omstandigheden buiten zijn wil, mits de betrokkenen in beide gevallen onverwijd handelt.

In de informatie medegedeeld door België aan Europa (na te gaan op de website van de Europese Gerechtelijke Atlas op het gebied van burgerlijke zaken) is door België vermeld dat zij tegemoet komt aan de bepalingen van art 191 EET-Vo door de procedure van verzet (ingevolge art. 1047 e.v. Ger. W.) en de procedure tot herroeping van het gewijsde.

Dit is onjuist Wanneer de termijnen van betekening/kennisgeving van het inleidend stuk zijn gerespecteerd, doch de betekening/kennisgeving buiten de schuld van de schuldenaar niet zo tijdig is geschied, als voor zijn verdediging nodig was of de schuldenaar de vordering niet heeft kunnen betwisten wegens overmacht of buitengewone omstandigheden buiten zijn wil, en de schuldenaar bij verstek is veroordeeld, heeft deze naar Belgisch recht niet de mogelijkheid – indien de termijnen, waarbinnen het verzet diende aangetekend, verstreken zijn – een nieuw rechtsmiddel in te stellen. De procedure van herroeping van het gewijsde dient te voldoen aan de voorwaarden van art. 1133 Ger. W. en is in deze gevallen niet van toepassing. Het Belgische recht kent dus geen procedure van 'heroverweging' zoals in geval van art. 19.1 a EET-Vo hetgeen betekent dat de rechtbank dit vonnis niet kan waarmerken als Europese Executoriale Titel.

De voorschriften van art. 2-30 tot 37 van de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken werden nageleefd.

OM DEZE REDENEN,
beslist de rechtbank, na beraadslaging, bij verstek:

verklaart de eis toelaatbaar en gegrond, behoudens in zo verre wordt gevraagd het tussen te komen vonnis te voorzien van waarmerking als Europese Executoriale Titel,

veroordeelt verwerende partij tot betaling aan eisende partij van € 85.446,93, meer de nalatigheidsinteressen aan 10% op € 77.030,7 vanaf 23 december 05 tot de datum van dagvaarding, van dan af gerechtelijke interesten aan 10% op € 77.030,07 en aan de gewone wettelijke interestvoet op € 7.703,07 en tot de kosten vastgesteld in hoofde van eiseres op € 805,20, meer de kosten van betekening in het buitenland, zijnde € 46,96 en niet vastgesteld in hoofde van verweerster bij gebrek aan afgifte van omstandige staat aan de rechtbank,

wijst het verzoek dit vonnis te voorzien van het bewijs van waarmerking als Europese Executoriale titel conform de Verordening (EG) nr. 805/204 van 21 april 04 af;

laat de voorlopige tenuitvoerlegging van dit vonnis toe ook al wordt er verzet of hoger beroep aangetekend.

Aldus gevonnist in openbare zitting van de eerste kamer van de rechtbank van koophandel te Hasselt van 1 februari tweeduizend en zes, alwaar zitting hielden:

P. Vanhelfmont, voorzitter van de rechtbank
P. Driesen en L. Claes, rechters in handelszaken;
K. Vanhacht, afgevaardigde adjunct-griffier

